

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Problema naționalității.

V.

Am ajuns la formularea concluziunilor finale cu privire la ideea de naționalitate, pe care eu aș numi-o — negativă. În statele existente să fie oare desnaționalizate minoritățile naționale? Aceasta e întrebarea. Fiindcă națiunea și statul, după ideea națională, au să se acopere, pretutindenea în statele mari, cari însă nu au populațiune de tot omogenă în sensul național, vedem năștința de a se face unitatea cu privire la națiune în mod artificial, prin asuprirea minorităților. Sunt adevărate, durere, anumite dogme și în politică, și ele fac destulă stricăciune.

Firește, că va fi totdeauna de invidiat statul, care are a face numai cu o populațiune de tot omogenă, compusă din o singură națiune, și în Austro-Ungaria trebuie să vedem, cum diferitele naționalități luptându-se între olaltă fac aproape problematică existența pe mai departe a ființei de stat, ori apoi neînțelegerile dintre ele împiedică de tot înaintarea economică și culturală pe decenii înainte.

Dar întrebarea e, că poate, și permis e, ca acolo, unde nu există unitate în privința națională, ea să fie creată în mod artificial, prin mijloace de putere? E moral, e de admis și are eficacitate sistemul rusificării, maghiarizării, și al germanizării?

Va trebui poate să rog întâi de toate pe onorații cetitori de iertare, că peste tot mă încumet să măsur lucrurile în politică cu măsura morală și de drept. Să-mi servească însă de scuză faptul, că eu nu am ajuns încă la acea înălțime a vederilor politice, la care au ajuns aceia, cari se cred îndreptățiți se spună, că le este cu totul irrelevant, că în lupta dintre Germani și Poloni dreptul și dreptatea pe care parte e. Mie nu-mi este irrelevant. Să ne gândim numai, că e vorba de trei milioane de cetățeni ai statului nostru. Eu deci nu sunt în stare să separez statul de politică, și politica de stat. Și știm că, slavă Domnului, mai sunt în țara aceasta sute și mii, cari tot așa gândesc ca și mine (adecă nu sunt goviniști), și anume, în toate cercurile, în toate păturile poporului nostru și în toate partidele. Ba mă mai pot provoca la cineva, la Kant, care spunea odinioară, că e „vai și amar de celce aprobă altă politică, nu pe aceea, pe care legile de drept o declară sfântă”. Și Kant nu se gândește la dreptul scris în cărți de legi, care de multeori după cuprinsul său e o mare nedreptate materială, ci după întreaga sa concepție de drept la vecinica idee a dreptății morale, la normele ei, cu cari ne-am născut.

Durere însă, că și Kant aparține acelor oameni mari, a căror cruce de pe mormânt vine împodobită în mod pios cu flori la zile jubilare din partea bărbaților dela conducere, dar dacă ar trăi, proba-

bil că ar fi învinovați și ei, că le lipsește sentimentul național și din acest motiv ar fi disciplinați cu asprime.

Acuși acuși auzim, cum liberalii nostri să provoacă astăzi la vorbele Englezului: „right or wrong, my country”. (Drept, ori nedrept, țara mea!) Dar în cuvintele acestea reșede, nu numai o greșită părere asupra lumii, ci și o imoralitate, vrednică de afurisenie. Pentru că ce se atinge de partea primă, ea însămnă că pot să fac și nedreptate în interesul țării mele.

Dar cine-mi poate dovedi, că făcând nedreptate eu apăr adevăratele interese ale țării mele? Oare nu unul dintre cei mai mari ai poporului nostru a rostit sentința, că orice păcat se războie în lumea aceasta? Dar mai e de ținut în vedere încă un lucru. Orice elică națională nu e alta decât disolvarea, descompunerea etice. Fiecare dintre noi stă deja dela naștere în anumite legături sociale. Legătura națională, căreia îi aparțin eu, e numai una din cele multe. N'avem să le înșirăm pe toate, căci le cunoaștem. E familia mai restrânsă și mai estinsă, e comunitatea bisericească, e breasla căreia aparținem, etc.

Ce se întâmplă însă cu omul, care pentru a evita rușinea unei prăbușiri pecuniare, ce ar cădea asupra familiei sale cu vază în societatea omenească, se atinge de bani streini? Iși perde onoarea în societatea cetățenească și statul îi ia libertatea pe o vreme anumită. Și totuși el nu a făcut alta, decât aceea predică și hacatiștii nostri: a pus interesele unei legături sociale căreia aparține deasupra dreptății și a nedreptății. De ce să nu pot eu face în interesul familiei mele același lucru, pe care pot să-l fac în interesul patriei? Pot eu deci într-adevăr să desconsider, în interesul afirmativ al poporului, al națiunii, dreptatea și nedreptatea? Asta e chestiunea! În realitate maxima engleză e o morală de pușcăriași, și ea înseamnă pentru adevărata etică începutul sfârșitului!

De aceea, nu lăsăm să ni se iee dreptul de a măsura și politica polonă cu măsura morală. Am putea să reducem politica, după care minoritățile naționale sunt a se asimila în interiorul statului și a se contopi în majoritatea populațiunii, la formula: cuius regio, eius natio, după ce odinioară a domnit în Germania maxima: cuius regio, eius religio. Dar astăzi se consideră în general de neacceptabilă maxima, din punct de vedere moral. Și dacă astăzi vre-un domnitor ar voi să octroeze țării sale o naționalitate străină, de exemplu Regele României ar voi se facă Nemți din Români, lumea întreagă s'ar revolta.

Cu totul altcum stăm însă cu voința majorității populațiunii. Ea își aroagă dreptul de a dicta naționalitatea, și încă dela marea revoluțiune franceză încoace, chiar și în state monarhice. În Rusia, domnește absolutismul, țarul Alexandru III, de altcum atotputernic, s'a con-

siderat în privința aceasta numai că membru al rusismului, și ca atare s'a ținut îndemnat a rusifica naționalitățile mai mici, în contra voinței lor. Cei cu sentimente monarhice nu-și dau seamă, că aștern patul pe seama unei boale de copii a democrației. De altă parte sună foarte comic, când un ministru al Prusiei, Hammerstein dela interne, cel mai reacționar din câți am avut în timpul din urmă în Prusia, rostește în parlament cuvintele: „Prețindem dela Poloni, ca în internul lor să fie Nemți”.

Spuneam, că avem de a face cu o boală de copii a democrației și trebuie să mă explic. Pentru că ar putea să vină cineva și să afirme, că statul modern, mai mult ori mai puțin democratic, e întemeiat dela revoluția franceză încoace pe ideea, că în stat voința majorității e decizătoare. Deci și cu privire la populațiune. Ideea aceasta însă e greșită. Ideea democratică de stat vrea de o parte să aducă voința majorității populațiunii la rolul unui factor decizător în interiorul statului, dar de altă parte tot ea a copt noțiunea despre drepturile de libertate și drepturile omenești, primite cu nașterea deodată, despre sfera individuală a omului, în care n'are drept să se amestece, nici domnitorul, nici poporul suveran. Căci altcum ar fi înlocuită o tiranie cu alta. Ambele idei au intrat deodată în praxa vieții europene de stat. Când s'a procedat, pe vremea mării revoluții franceze, la prefacerea statului francez într'un stat ideal democratic, au fost trecute în registrul legilor și drepturile de libertate și cele omenești, luate fiind ca model dispozițiile legale din statele unite, unde a fost precisată mai întâi în mod constituțional sfera individuală pe seama coloniilor independente, așezate pe teritoriu liber. Acordurile primelor constituțiuni nord-americane, legate de vechile scrisori de libertate, cu cari înarmați au călcat peregrinii pe pământul lumii celei noi, ca aci să poată trăi în credința lor, cruțați de asupririle de acasă, ne dovedesc, că libertatea vieții religioase a fost primul drept omenească pe care și l-a eluat lumea. Iar faptul acesta corespunde importanței celei mari pe care o are religiozitatea în istoria culturală a omenirii.

Pentru cunoscătorul istoriei nimic nu va fi atât de străin, ca căutarea originii unei instituțiuni cu totul lumești, cum e dreptul garantat de libertate a cetățeanului de stat, în raporturi religioase, cum se caută și în comediile frivole de astăzi o legătură oarecare între păcatele sbiciuite și relațiunile religioase ale culturii din evul mediu. Dar după cum dovedesc primele codificări ale dreptului de libertate, la formularea libertății religioase nu s'a ținut în vedere numai individul. Astăzi trebuie să se recunoască, cumcă precum fiecare cetățean are un drept înăscut, ca om față de stat, de a trăi în credința sa, de a influența asupra formațiunii politice a

statului, în însoțire cu alții și în înțuniri, de a-și spune în deplină libertate părerile, cu graiul, în scris și în tipar: tot așa are dreptul de a pretinde, ca să fie lăsat să-și cultive și să-și pună în acțiune naționalitatea, singur, ori în însoțire cu alții. Maxima cuius regio, eius natio, este deci o brutalitate tot atât de monstruoasă, ca și maxima cuius regio, eius religio.

Nu există ceva mai rușinos, decât dorința Nemților nostri, ca minoritățile să fie germanizate în statul nostru. Căci fiecare are un drept înăscut omenească asupra naționalității sale, chiar și pentru că se bazează pe convingerea isvorâtă din inimă! Firește, de când cu școala lui Sevigny, întortochiătorii de drept nu vreau să mai știe nimica de drepturi înăscute omenești. Dar vai de statul, care crede, că astfel de pretențiuni mai pot fi ignorate. În inimile oamenilor e viu sentimentul pentru drept, și e cu totul independent de părerile pe cari le au juriștii școlastici despre izvoarele de drept. De aceea formează una din cele mai triste aparițiuni ale prezentului faptul, că burghezimea germană, care are să-și mulțamească întreaga poziție de drept în stat ideilor despre dreptul natural, scoase la suprafață de revoluțiunea franceză, acum neagă atât de mult acest drept natural. Și aceasta se întâmplă atât față de grupările sociale inferioare, cari își ridică pretențiunile de drept natural, cu privire la muncă, la existență, la câștig, la un drept electoral mai ieftin, — cât și față de minoritățile naționale, cari își reclamă dreptul de a-și îngriji naționalitatea!

Rostul instrucției religioase

de G. Fl. Preșmereanu.

(Urmare).

Unde mai punem apoi sentimentele neplăcute ce le pricinuește petrecerea de oare întregi într-o ținută încordată, în aerul greu al școalei! Să nu ne mirăm, dacă școala și sila sau plictiseala sunt lucruri cam de același înțeles pentru ei. Ce e drept, în timpul din urmă se căuta fel și chip, pentru a introduce viață în metoadele de instrucțiune. Așa, de pildă, prin mijloacele de intuiție se caută a se trezi interesul și a se ținea încordată atenția școlarilor; dară și aici se observă nesiguranța și scăderile începutului, căci în regulă generală se operează numai cu idei și cuvinte, răspunzând educatorul la propria întrebare, iar nu stimulând pe elev la cererea de informațiuni, de orientări. Singurul mijloc într-o viață de instrucțiune îl văd eu tocmai în recunoașterea adevărului, că fiecare obiect de învățământ mai mult sau mai puțin are ceva comun cu celelalte, dară mai ales cu studiul religiunii. Toate razele ce le emană aceste studii și adevărurile propuse de ele pornesc din fecarul religiunii; deci toți educatorii școalei medii au să-și subordoneze ac-

tivitatea lor acestui studiu fiind o le-
gătură neîntreruptă între ele.

Să se lase obiceiul rău, ca
fiecare profesor să-și accentueze
însemnătatea obiectului său, nefă-
când nici o amintire de studiul re-
ligiunii, prin ceea ce valoarea ace-
stuia e redusă la valoarea celorlalte
studii. Din contră, să se invedereze,
cât se poate mai bine, relațiunea de
dependență a acelora, cu studiul reli-
giunii, deci să se facă simțită necesi-
tatea unei comune lucrări a singurati-
cilor profesori cu catehetul, lucru ce
nu se poate recomanda din destul.

Tocmai întru aflarea punctelor
de contact a acestor obiecte se re-
cere însă cel mai fin tact pedago-
gic, vocațiune pentru chemarea de
doctor al sufletelor. Va trebui ca
mai întâi organele de instrucțiune
să fie pătrunse pe spirit religios.
Căci cum altcum vor ști să prezinte
elevilor ordinea minunată din natură
și scopul pentru care au fost create toate
fapturile, prin cari se manifestă pu-
terea nemărginită și atot știința lui
Dzeu și cari vestesc lauda și mărirea
lui? Cine nu observă ce servi-
cii neprețuite e în stare să pre-
steze chiar și numai o simplă îndru-
mare la adevărurile divine, făcută
— bine înțeles — la timpul opor-
tun, și lucru nu reclamă cine știe
ce sacrificii. Câtă muncă și obo-
seală s'ar cruța bietului catehet,
făcându-i-se astfel mai ușoară pre-
darea studiului său.

Pe lângă aceasta serviciul ace-
sta nu rămâne fără răsplată, nici
pe seama celor ce îl prestează.

Tratând armonia minunată din-
tre științele naturale, — de pildă,
— și religiune, glorificând apoi, la
studiul istoriei, faptul, că mâna pro-
vedinții este aceea care conduce soar-
tea popoarelor, selecționând apoi di-
feritele personaje și cari după în-
sușirile lor bune sau rele, — tra-
tate bine înțeles în lumina lor
adevărată, prin prisma principiilor
morale, o lucrare absolut necesară,
știut fiind că știința nu-și alege e-
roii săi în scopul formării caracte-
rului elevilor, — iată o lucrare, prin
care se îndeplinește o problemă educa-
tivă de mare preț, învederând tot mai
bine principiile idealului moral religios
al elevului.

Ce atrăgător ni se prezintă ast-
fel studiul istoriei și câtă influență
educativă binefăcătoare revărsă în
sufletul tinerimii! Azi însă — du-
rere, instrucțiune în istorie e departe
de a corăspunde acestei misiuni.

O îngrămădire de date seci în me-
morie, care astfel e chemată de a dispensa
pe elev de o bună parte din munca de
asimilare, adică de prelucrare a cu-
noștințelor prin activitate proprie, iată

la ce se reduce întreaga instrucțiune
istorică.

Despre o caracterizare mai de-
taiată a formelor de stat, sociale și
constituționale din diferitele epoce,
puțină amintire se face în acest stu-
diu. Cum dară ne-am și putea aș-
tepta, ca elevul ieșit din școală să
aibă orientarea de lipsă în ce pri-
vește noțiunile de drept și datorință.

(Va urma.)

Conferențele învățătoarești.

Intuițiunea și însemnătatea ei pedagogică.

De George Dragoș, inv.

Incepând cu numărul de față vom da publi-
cității mai multe lucrări, cari s'au cetit și discutat
în conferențele învățătoarești din toamna anului 1909.
Prin publicarea acestor lucrări se va putea cunoaște
mai deaproape o parte a muncii, pe care o depune
învățătorimea noastră în serviciul culturii naționale,
precum și gradul de cultură, de care dispune acest
însemnat factor al vieții noastre.

Scopul mai de aproape al învățămân-
tului este de a îmbogăți capitalul spiritual
al elevilor cu cât mai multe cunoștințe.
Întru ajungerea acestui scop ne folosim
de anumite mijloace și căi, pe cari le pu-
tem împărți în două grupe; sau oă pro-
ducem direct idei noi în sufletul elevu-
lui, sau aducând ideile vechi în combi-
națiune dăm naștere unor idei noi.

Indată ce se naște copilul, simte foa-
mea, setea și frigul, după aceea învață a
vedea, a auzi și a pipăi. Prin mijlocirea
nervilor senzitivi începe a și cunoaște tre-
buițele sale și rând pe rând lumea din
jurul său. Incepând cu Locke, filosofii și
mai ales naturaliștii sunt de convinge-
rea, că funcțiunea nervilor senzitivi este
și baza ori cărei idei. Mai întâi vedem, a-
uzim și gustăm natura și numai după aceea
putem cugeta asupra ei. Vedem prin ur-
mare, că gândirea la copil începe cu acele
fenomene, cari sunt legate de funcțiunea
simțurilor, de aceea ca primul mijloc, ce
dă naștere primelor idei prin cari viața
spirituală începe a să manifesta este con-
siderat procesul intuitiv.

Căvântul intuire este derivat dela „in-
tueor“, ceea ce înseamnă „privesc“, dar în
pedagogie are un înțeles mai larg și în-
seamnă, „a primi impresiuni nu numai
prin organul vederii, ci în cât numai se
poate și prin celelalte senzuri. Primele im-
presiuni, ce se fac asupra spiritului însă,
în cele mai multe cazuri nu produc sen-
zațiuni cu conținut hotărât și prin urmare
nici idei precise. Pentru a produce idei
precise impresiunile dela unele și aleașii
obiecte și întâmplări trebuie făcute con-
form anumitor cerințe psihologice. Nu ori
ce impresie lasă urmă destul de puternică
în spirit; drept aceea pentru impresi-
unile să devină apte de a da naștere la idei,
este necesar ca spiritul să fie adus anume
în dispozițiunea de-a primi impresiuni clare,
ear aceasta cade în sarcina învățămân-
tului, care încă trebuie să fie intuitiv.

Spiritul omenesc prin iritarea nervi-
lor senzitivi poate primi anumite impresii,
anumite senzațiuni dela ființele, lucrurile,
fenomenele și întâmplările din lumea ex-
ternă. Impresiunile și senzațiunile acestea,
după ce sufletul fie cărui individ le no-
tează bine în conștiință și le aduce în
combinație cu alte impresii și senzațiuni,
devin cunoștințe. Notarea în conștiință
a impresiunilor și senzațiunilor se face prin

o imagine spirituală a acestora. Această
imagine spirituală dă naștere ideilor, cari
reproduse constituiesc cunoștințele. Vedem
prin urmare, că despre lucrările și fen-
omenele din lumea externă omul nu-și poate
câștiga idei exacte fără a le intui, adică
fără a primi impresiuni prin mijlocirea sen-
zurilor dela ele. De aci vine, că prin cu-
vinte sau descrieri nu putem da în general
nimănui idei despre obiecte concrete, fără
a-l pune să le întuească prin cât se poate
mai multe senzuri; dovadă că orbului nu-i
putem da idei despre colori și surdului
idei de sunete.

Dacă s'ar cerea a da elevului idei
despre obiecte sau lucrări externe numai
prin cuvinte fără intuitiv, acela nu s'ar a-
lege decât cu vorbe goale. Fără intuiti-
une nu ne putem închipui cunoștințe de-
pline. „Ori ce cunoștință care nu-și are
drept bază intuitiunea, este un chip gol“,
zice Bacon. Fixarea și combinarea impresi-
unilor sunt funcțiunile primordiale ale
spiritului la înmulțirea de cunoștințe, drept
aceea numai acel învățământ își ajunge sco-
pul, care face spiritul elevului să fixeze și
să combine impresiunile și senzațiunile, ce
le produce. „Din tot ce se produce în lume
numai atâtă vine la cunoștința spiritului
cât se oglindește în el, și numai așa cum
se oglindește într'ansul, zice profesorul
Florantin, ear în altloc continuă astfel:
„Pentru a-și câștiga cineva cunoștințe nouă
și pentru a instrui și pe alții, cea mai pro-
prie procedură este, ca însași persoana do-
ritoare de a studia, elevul ori cetitorul, să
facă observațiunile respective asupra ob-
iectelor din chestiune“. (Reforma meto-
dului în studii și pedagogie pag. 16.)

Adevărul, că despre lumea externă,
omul nu-și poate câștiga idei exacte fără
a primi impresiuni prin mijlocirea senzu-
rilor, în teorie a fost recunoscut încă din
anticitate, valoare practică i s'a dat însă
numai în timpul mai nou.

Intuițiunea a fost cunoscută la chi-
nezi încă din timpurile cele mai vechi.
La ei scrierea, cetirea și aritmetica se în-
văța în mod intuitiv, dar nu era băgat în
samă studiul naturii.

Atenienii încă puneau preț pe in-
tuitiune și chiar și științelor naturale li-au
dat încăta atenție. Pitagora în programa
sa a pus „preumblări științifice cu con-
versații și reflexiuni asupra celor cetite“. Ear
învățătorul Aristoteles cerea, ca copiii
încă de mici să fie inițiați întru a cunoa-
ște lucrurile din natură, ca astfel să li se
deschidă ochiul sufletului și să nu ră-
mână orbi față de lucrurile, ce le văd.

La romani o deosebire Quintilian
accentua necesitatea socotelei intuitive pe
degete, cu plectricele și pe abacus (mașină).

Mântuitorul Isus în învățăturile sale
încă a ținut oent de intuitiune, — cu
toatecă între oameni mari și-a desfășurat
învățăturile sale, pe cari le-a întocmit în
pilde și asemănări.

În evul mediu, însă prin maxima bi-
sericii „Crede și nu cerceta“ s'a pogorât
o negură întunecoasă asupra școlii, că-
reia i s'a impus aceeași maximă. În tim-
pul acesta învățarea copiilor era curat
dogmatică, ei primeau cunoștințele de cuprins
aproape numai dogmatic din gura unor
autorități infailibile, cari nu le dădeau nici
o deslușire. În școlile mănăstirești, pre-
cum și prin școlile parohiale, ce sa'u for-
mat în evul mediu s'a dat deosebită aten-
țiune numai studiului religiunii, descon-
siderând științele naturale și chiar și ar-
tele, ca un lucru, ce duce la necredință.

Maxima amintită a ținut încătușate
nu numai spiritele copiilor de școală, ci
nici chiar oamenilor în vârstă nu le era
iertat să mediteze asupra tainelor naturii.

Biserica oat. condamna și afarisea
pe toți, cari uteau să cerceteze un fe-
nomen natural și să-i dea explicațiile ne-
cesare. Episcopul Virgilius fu depus,
fiindcă credea în forma rotundă a pământu-
lui, și aceasta s'a întâmplat în suta a
opta după Cristos. Chiar și în suta a 17
după Cristos, Galileo Galilei, care susținea
că pământul este rotund și se mișcă, fu
silit să joare în fața tribunalului din Roma,
că nu este așa. De sine înțeles, Galilei
numai în urma observațiilor și meditării
sale profunde a îndrăsnit să susțină acest
adevăr, de care a fost atâr de convins,
încât îndată după jaramânt dăd cu pi-
ciorul a esolamat „dar tot se mișcă“. Cât
țineau de mult la maxima amintită,
se poate vedea din faptul că Galilei a fost
combătut pur și simplu pe baza cuvinte-
lor profetului Iosua, care a zis: „Soare,
stai pe loc la Gibeon și lună în valea A-
jalon“, în urma cărora credeau că soarele
trebuie să se miște și nu pământul. Ace-
sta era motivul pe care îl invocau toți,
ceice nu credeau că pământul se mișcă,
pânăce și acesta fa foarte bine combătut zi-
când: Așa este, până atunci s'a va fi miș-
cat soarele, dar de atunci stă pe loc, că
Josua nu i a mai zis nici odată „soare,
pleacă mai departe“.

Am adus aceste exemple, ca să pu-
tem mai ușor vedea, în ce stare a fost în-
vățământul în acele vremuri, și că de in-
tuitiune în înțelesul mai larg al cuvântu-
lui în aceste timpuri nici vorbă nu poate
fi. În curând însă după aceea vechiul
sistem de educație, cu dogmatismul lui
absolut, prin marea mișcare protestantă a
dat de gândit oamenilor mari și astfel s'a
creat marea răscoală baconiană împotriva
oropsitului sistem de educație de până
aci, formându-se diferite sisteme filoso-
fice, prin ceace s'au înmulțit metodele.

Cel mai însemnat obicei, ce s'a luat
a fost dezvoltarea sistematică a facultăți-
lor observației la copii. „Înainte obser-
vația la copil era privită ca o curiositate
fără țință, ca un joc, acum e recunoscută
— zice Herbert Spencer, — ca procedeu
prin care spiritul omenesc dobândește cu-
noștințele, pe cari se va întemeia toată
știința viitoare“. „Natura este mama ști-
ințelor“, a zis Bacon și a desrobât școala
de sub maxima, care a făcut din natură și
bogatele ei conori de știință o carte in-
chisă și peoetluită. Pornind în studiile
sale dela natură, cere ca temelul cunoș-
tințelor să fie observația, intuirea. În stu-
diul său „Novum organum“ zice: „Mă-
car de ar deschide cu umilnță și cu pie-
tate oamenii cartea creaturilor și să se
cufunde într'ansa cu stăruință și desbră-
cați de păreri, curaji și cu tot sufletul să
trăiască cu această carte“; ear în alt loc
continuă: „Nici când să nu ne întoarcem
ochii spiritului dela lucruri, ci să ne în-
tipărim în minte icoanele lor întocmai cum
sunt ele de fapt“.

Terenul pregătit de părintele realis-
mului, l-au prelucrat și cei mai de samă
pedagogi, ce au urmat după el. Astfel
Comenius, eczentuând, că „nimic nu se
află în minte, ce n'a fost mai în'ăi sub
senzuri“ a pregătit opul său „Orbis pio-
tus“ (Lumea zugrăvită), care este plin de
figuri și de tablouri, de numirile și des-
crierile lucrurilor, ca copii să cuprindă
prin senzuri știința lucrurilor principale
din lume.

a căzut în brațele mamei sale și în sus-
pine astfel s'a tânguit:

— Iuda cel rău nu are inimă! Ni-a
omorât mica porumbiță nevinovată!

Trad. de Aurel Nan.

Vorbe înțelepte.

Sfaturi ar trebui să dea celor mari
și puternici numai aceia, cari nu se tem
că și vor perde favorurile pe cari le au
dela ei, și nici nu așteaptă nimica dela
dânșii.

Cămila e atât de blândă, încât un co-
pil poate să o tragă de căpăstru ca le de
o sută de mile. Dar când vede, că copilul
o duce pe o cale primejdioasă, se impo-
trivește și nu i se mai supune. Să învâ-
țăm dela ea și noi să lăsăm b'ândeța, când
vedem că cei ce ne conduc nu ne conduc
bine.

Omul învățat cunoaște ușor pe cel ne-
învățat, pentru că și el a fost mai înainte ne-
învățat; dar omul neînvățat nu poate să
cunoască pe cel învățat, pentru că el
niciodată nu a fost învățat.

FOIȘOARĂ.

Copii din Nazaret.

— Povestire. —

Din o căsicioară sărăcoasă, dar
bine îngrijită a Nazaretului a ieșit în drum
un copil blond, ca de cinci ani. Fața-i
era rumenă și ourată ca oristolul din si-
nul muntelui. Fruntea lui era lată, ochii
albaștri, cu o privire blândă și înțeleaptă.
Avea plete lungi și galbene ca aurul ce
se resărau în valuri ușurele pe umeri în-
desați. Întreaga sa îmbrăcăminte sta din
o cămășuță albă ca zăpada.

În mânăța fragedă ținea o felie de
pâne unsă cu miere din pădure, pe care
o câștigase bătrânul său tată cu multă
trudă și năcaz.

Din vecini încă a eșit la poartă un
băiat cu o copiliță de mână, și a zis celui
cu pletele de aur:

— Isuse, vino aici! Vino să ședem
sub pom.

S'a dus micuțul și s'au eșezat cu
toții la umbra întinsă a maslinului.

Apoi și-a împărțit pânea cu ei, așa
că toți trei îmbucau din ea pe rând.

Văzându-i un ștengar de copil cu
hainele rupte și mânjite, și cu ochii vul-

turii, a alergat la ei și li-a zis amenințân-
du-i:

— Ce mâncați? Să-mi dați și mie,
că de nu, vă bat!

— De ce vii între noi, dacă nu știi
altceva, decât să te bați! Uite, și acum
mi-e vânt piciorul unde m'ai lovit eri cu
o peatră!

Astfel a răspuns copileșul cel blond.

— Mai mult nu te mai bat, dacă imi
dai și mie pâne cu miere.

— Na, îmbucă și tu!

Dar el nu și-a întins gura după pâne,
ci mâna, și apucându o toată a luat o la
fugă sărind și strigând ca un nebun.

Cei doi frați au început a plânge,
iar micuțul rumen îi mângăia, încredin-
țându-i că și va împărți cu ei toată pânea
care i o va mai da-o mama lui.

A început plânsul.

De pe coperișul vechiu al casei s'a
lăsat lângă ei o porumbiță albă și a în-
ceput a culege fărâmarurile de pe jos.

Toți erau veseli și toți se bucurau de po-
rumbiță.

Ștengarul, după ce a mâncat cu lă-
comie pânea farată, iarăși s'a mestecat
printre ei, apoi a început a-i batjocori și
a arunca cu petri în maslin.

Tocmai atunci trecea pe drum o ceată
de călători, călări pe cămile. O peatră,
aruncată de el, a nimerit pe unul dintre

ei. Călătorul s'a coborât de pe cămilă
și îndreptându se spre copii i-a întrebat
mănos:

— Care din voi m'ați lovit?

Vinovatul arătând spre micuțul blond,
a răspuns:

— Acesta!

Călătorul și-a ridicat mâna să lo-
vească, dar micuțul fără roșire a privit
drept în ochii lui și i-a zis cu glas blând:

— Mie nu mi pasă, lovește-mă pe
mine pentru cel vinovat, dar Dzeu a vă-
zut, că eu nu s de vină.

Apoi astfel s'a adresat către cel vi-
novat:

— Vezi, vezi, cât de rău ești tu?
Eu te iubesc și tu nu-mi dai pace, ba pen-
tru vina ta vrei să faci și pe altul să mă
bată, tu nu te temi de Dzeu?

— O, diavole! tu de acum ai apu-
cat pe cărare păcatului, zise în mânia sa
călătorul către băiatul cel vinovat.

Și după aceasta bătu bine pe șten-
gar, la ale cărui vaiete se adună o mul-
țime de oameni împrejurul lor...

După ce s'a depărtat călătorul, copi-
lul stricst, plin de furie, prinse porumbița
și-i suci grumazii:

Văzând micuțul cu pletele de aur
cruzimea aceasta, a rupt în plâns amar, și
ducând la mama sa biata pasăre omorâtă,

Montaigne încă a cerat să emancipeze spiritul tinerimei de sub domina „Crede și nu cerceta”, punând drept bază învățământului natura cu lucrurile și fenomenele sale. „Observația lucrurilor și experiența elevilor, apoi conversația cu adulții; mai puțin citirile”. „Școlarul nostru să aibe o bună provizie de lucruri, cuvintele vor veni dela sine cu belșug. Cine are în conștiință reprezentări vii și clare, acela le exprimă dacă e mut, prin dans ori prin joc”, zice Montaigne.

Principiul suprem după Franck era: „Toate obiectele ce se pot arăta, trebuie să se aducă spre intuire”.

Rousseau în următoarele își exprimă părerea despre intuiție: „Nici o altă carte, decât natura. Natura este o carte deschisă, datorită noastră este să învățăm pe copii să citească în această carte”. Rousseau însă prin ceea ce naturalitatea o pune înaintea civilizației și a dezvoltării, și-a dus la extrem principiile.

(Va urma.)

In chesție personală.

Domnul Eugen Brote ne scrie următoarele:

Articolii despre înclinarea spre pace publicați în coloanele „Telegrafului Român” au pus în mișcare multe pene. Ar fi fost fără îndoială instructiv atât pentru cei ce scriem, cât și pentru cei ce citesc, dacă aceste pene ar fi intrat cele cuprinse în articoli menționați sau ar fi slăbit argumentările lor, sau le-ar fi răsturnat, sau ar fi aprins lumini nouă pentru deslăsuirea problemei naționale, care n-are nici o parte personală pentru nimeni. Dar totmai ceea ce ea n-are a deșteptat interesul deosebit al acelor, cari au combătut articolii. În discuțiune a fost împinsă în primul plan persoana autorului; ea a fost atacată și înjosită, așa că în urma urmelor nu ne-am ales cu nimic din această discuțiune, decât cu invinuri, bânueli și calomnii uşuratic, eftine și obicinuite.

Metodul acesta de discuțiune, adică a căuta înadins și la cele mai însemnate probleme politice o parte personală și a persista asupra ei, este o dovadă convingătoare despre inferioritatea noastră politică. Cine-l aplică, își dă un certificat de sărăcie intelectuală și de incapacitate politică. Căci discuțiunea obiectivă recere o sumă oare care de cunoștințe pozitive, ea reclamează o ochire limpede a evenimentelor, o experiență bogată, o judecată matură a împrejurărilor și a situațiilor politice, și în sfârșit o stăpânire de sine și o înfrânare a pasiunilor omenești. Dacă îți lipsește aceste însușiri și aptitudini, fugi firește de pe terenul discuțiilor obiective, pe care n-ai puțință a te lupta, și cauti un alt câmp, unde superioritatea îți este de mai nainte garantată. Pentru a formula invinuri neintemelte și pentru a pronunța bânueli eftine și calomnii ordinare nu se recere nici o pregătire anumită. Orice om este în stare să exercite această meserie, și cu cât e mai incult cu atât este mai îndrăzneț în afirmațiunile sale, și-și asigură superioritatea în luptă.

Acestui fel de superioritate însă nici un om de bine nu i se poate închina și nici ceda. Din contră, el are o îndoiță datorită a o devalva și a împiedeca astfel, ca soarta poporului să fie determinată prin elemente, cari nu se sfîșie a se folosi în luptele politice de asemenea arme neleale și imorale.

În cece privește invinuirile, bânuelile și calomniile înseși, formulate cu acest prilej contra celor ce au curajul a afirma în mod deschis, cu cuvântul și cu fapta, spiritul împăciuitor al poporului românesc, este foarte puțin de zis. Cine n-ar ști și așa câtă valoare poate să le atribuiască? Mai ales nimeni nu va sta la îndoială asupra celei mai îndrăznețe calomnii „de a specula” cauza națională, după ce se știe în cerouri destul de largi, că „sacul cu grăunțele”, despre care vorbese îndrăzneț, se află totmai în mâinile lor, prin urmare „speculanții” ar trebui să fie atrași de ei. În graba și în ușurătatea cu care sunt obicinuți a tracta cestiunile publice peste tot, acești onorabili domni nău că despre „sacul cu grăunțele”, aflat în mâinile lor, nu există numai bânueli, ci și acte și documente, mari și late, care în caz de nevoie pot fi puse la vedere a tuturor.

Este un interes general, ca felul acesta de a discuta cestiuni politice să fie înlăturat. Fruntașii partidului național român, cari poartă răspunderea și pentru presa ce se solidarizează cu dânșii, au datorită să înfrâneze pasiunile unor oameni, cari nu sunt în stare să-și dea samă de urmările politice ale exercițiilor lor gazetărești, și mai ales să nu împingă lucrurile într-acolo ca să se deschidă un capitol, care din multe alte considerațiuni publice, trebuie să rămână închis pentru totdeauna.

Eugen Brote.

NOUȚĂȚI.

Dela cassa arhidiecezană. La colecta pentru nefericiții din Banat — pe lângă suma din trecut de 17667 cor. 75 fil. au mai intrat următoarele sume: Dela comuna Fornadia 7 cor. 60 fil., Pașaga de jos 10 cor. 50 fil., Dumbravița (Deva) 6 cor., Bucium-Sat 15 cor. 60 fil., Miluan 26 cor. 48 fil. Bachnea 16 cor., Daneș 62 cor., Oprea Cârțișoara 10 cor. 40 fil., Geoagiul de sus 67 cor. 60 fil., Tău (Mercurea) 18 cor. 20 fil., Șugag 18 cor. 10 fil., Turcheș 146 cor. 38 fil., Cricău 35 cor. Cristian (Bran) 37 cor., Vidra de sus 27 cor., Corbi 38 cor. 30 fil., Râpa superioară 38 cor. 10 fil., Galaț (Făgăraș) 32 cor., Ribicioara de jos 8 cor. 16 fil., Sebeșel 49 cor. Sânmihailul inf. 10 cor. 30 fil. Cor. 679 72. La oltă cor. 18.347 48.

Serbările dela Reghin. Serbările culturale aranjate în zilele de 28 și 29 August n. 1910 din prilejul adunării generale a „Societății pentru fond de teatru român”, care se va ține în Reghin, în sala mare a hotelului orășenesc, se vor desfășura după următorul program: **Sâmbătă** orele 8, seară de cunoștință în grădina de lărnă a hotelului orășenesc. **Duminică** dimineața serviciu divin, urmat de sedința I a Societății, care va avea loc sus în sala mare a numitului hotel. La ora 1 p. m. banchet în aceeași sală. La orele 3—5 sărbare populară, în pavilionul promenăzii orașului. **Duminică** seara la orele 7½ concert dat de corul dela biserica Sf. Nicolae din Brașov-Scheiv, cu concursul domnilor Stefan Mărcuș și Ionel Crișanu, în sala hotelului Kapusy. Dirigent: George Dima. **Luni** orele 10 a. m., Sedința a II a a adunării generale în sala de sus a hotelului orășenesc. La orele 7½ seara teatru de diletanți, sub conducerea dlui Aurel Bănuț, directorul artistic al fondului de teatru, în aceeași sală. După teatru, dans!

Sfințire de biserică. Comitetul parohial gr. or. din Chintelnio (Kentelke) invită la actual sfințiri bisericii nou edificată, care se va încheia Duminică, în 22 August v. (4 Septembrie n.) 1910 după programul următor: 1. Sâmbătă în 21 August (3 Septembrie n.) la 3 ore primirea delegatului arhiepiscopesc. 2. La 4 ore p. m. Vecernia. 3. Duminică la 8 ore Utrenie împreună cu actual sfințirea și liturgia solemnă. 4. La 1 oră p. m. prânz comun, — cuverta 3 cor. 5. Seara la 7 ore petrecere cu joc. — Prețul intrării: Inteligenți de persoană 1 cor.; țărani 50 fil.

Alergările de cai ale regimentului de husari nr. 4 vor avea loc acum Duminică în 28 August n. în apropierea comunei Turnișor, lângă Sibiu. Programul cuprinde șase puncte. Vor fi mai multe alergări „steplechase”, la distanță de 3200—6000 de metri. Inceputul la 2½ după amezzi.

Desp. Nocrich al Asociațiunii invită pe membrii săi, și alți binevoitori, la **adunarea cercuială**, ce se va ține în ziua de sf. Maria (28 Aug.) în comuna Fofeldea, la orele 11 n. a. Se va sărbători parastas în amintirea de 100 ani a fericitului A. Tr. Laurian, născut în această comună. Se va da producțiune cu skiopticonul. Seara: teatru și petrecere.

Al XI-lea congres geologic internațional s-a ținut din 18 August până în 26 August în Stockholm, fiind de față și regele Gustav al Suediei. Au participat opt sute de învățați ca reprezentanți din 32 de state.

Logodnă. Ziare din Belgrad primesc știrea din Petersburg, că prințul moștenitor Alexandru al Sârbiei va călători la curtea țarului, pentru a se logodi cu fiica cea mai mare a suveranului rusesc.

Membru fondator. Ni se scrie, că dl Ioan Oncescu, notar pensionat în Sebeșel-săseș, s-a înscris membru fondator la Societatea pentru fond de teatru român.

Holeră. În Italia tot se mai ivesc cazuri numeroase de holeră. De aceea consiliul sanitar din Fiume, compus din autorități civile și militare, a hotărât, ca fiecare vapor ce vine din locuri atinse de holeră, să fie pus sub carantină.

Oaspeți distinși. Regina Eleonora a Bulgariei, care a venit pe câteva zile la Sinaia, a făcut Duminică după amiază împreună cu regina României și cu principesa Reus o excursiune cu automobilele până la Brașov. La rețineri în Sinaia reginele au fost întâmpinate de regele Carol I.

Extradarea dentistului Crippen. Sâmbătă dimineața în 27 August n. se așteaptă în Liverpool sosirea vaporului „Mergantio”. Pe vaporul acesta se găsește inspectorul Dew cu cei doi arestați: cu dentistul Crippen și miss Le Neve, cari se rentore din Canada în Anglia.

Telegramele în Austria. Direcțiunea poștei și telegrafului din Viena a luat o dispoziție privitoare la trimiterea depeșelor, și adică începând cu 1 Septembrie a. c. telegramele vor fi date adresatului ca orice scrisoare nerecomandată, și nu se va mai cere constatarea în scris a primirii. Astfel se crede, că telegramele vor ajunge mai repede la destinație.

Episcopii italieni, cum se vestește din Roma, pregătesc un edict îndreptat împotriva portului de îmbrăcăminte femeiești prea bătătoare la ochi. Femeile, care vor purta haine prea „moderne”, vor fi oprite d'a intra în biserici și, pe lângă aceasta, li se vor aplica pedepse duhovnicești. De pe amvon au să se rostească cuvântări în contra exagerărilor modei feminine.

Apucătură țărănească. Țăranul ungur Sos Mihály s'a dus zilele acestea la avocatul Dr. I. Müller în Cinci-biserici să-și achite o datorie, și a cerut avocatului o socoteală în scris. Avocatul i-a dat-o în mână. Atunci țăranul a luat-o la fugă, și deodată a înghitit hârtia primită, orezând pe calea aceasta să scape de plătire. S'a înșelat rău.

Rugare. Un comerciant român caută un local potrivit de prăvălie, la o poștie bună, într-un centru românesc, și roagă inteligența română să-i recomande un astfel de centru. Adresa se poate afla la redacțiunea ziarului nostru.

Din Uioara primim în cunoștință, că adunarea convocată pe 4 Septembrie n. c. din partea filialei fondului de teatru român nu se va ține.

Înima în partea dreaptă. La comisiunea de asentare în Milano s'a prezentat zilele acestea o caldă de cizmar, sănătos și voinic, pe care însă comisiunea l-a declarat incapabil de serviciu militar. Ținărul adică are o rară neregularitate organică: inima îi bate în partea dreaptă a pieptului. Descoperirea medicilor militari a deșteptat un mare interes în cercurile medicale italiene, și ținărul va fi purtat, pe lângă o bună remunerație, pe la universități și pe la reuniuni științifice, ca să i se studieze interesanta anomalie.

Studentii turci în România. Pentru a vizita capitala română a sosit duminică la amiază un grup de 85 studenți otomani însoțiți de profesorii lor și de ministrul cadastrului din imperiul otoman. Studenții turoi au fost primiți în gara de nord cu o deosebită căldură de delegații învățământului secundar din România, de delegații studențimei și ai institutorilor și de un număr public. Excursioniștii au fost salutați de consilierii comunali G. Ioanin și M. Botez. Li-a mulțumit profesorul universitar Ali Kemal Bey în limba franceză. Seara s'a oferit un banchet de ministrul plenipotențiar al Turciei profesorilor excursioniști, la care a luat parte și ministrul Haret. După banchet a urmat o reprezentație la parcul Oteteșanu, unde s'au făcut tururilor mari manifestațiuni. În decursul zilei de ieri excursioniștii au fost ospătați pe primărie și au vizitat așezămintele mai însemnate ale orașului.

Aviz dlor învățători. La școala elementară confesională, cu doi învățători din fruntașia parohie Beclean, protopresb. Făgărașului, la depărtare de 3 km. de Făgăraș, în drumul țării, este de ocupat postul de învățător primar, pentru care s'a publicat concurs în „Tel. Rom.” cu salariu de 1000 cor. (800 cor. plătitile din aloțiul comunal). După dorința întregului popor credincios se asigură reușita aceluia dintre concurenți care va fi mai bun cântăreț, ce va dovedi prezentându-se în o Duminică la biserică, și pe lângă calificarea presorisă, va avea cunoștințe de note muzicale, ca să poată conduce un cor. bisericesc. Pentru mai mulți parohieni: George Tașan inv. pensionat.

Cavaleri de industrie. Ziare rușești povestesc, cum doi punghși îndrăzneți au înșelat pe un bijutier din Petersburg. În zilele trecute au intrat mai multe persoane într-una din cele mai cunoscute prăvălii de juvaere din Neveki-Prospekt. Persoanele acestea erau îmbrăcate în haine prețioase. Între ele se găsea și un venerabil episcop, cu plete albe. Episcopul a declarat, că ar dori să cumpere câteva podoabe prețioase, pentru a le dărua unui ieromonah. Negustorul, foarte vesel, a adus lucrurile cele mai frumoase ce avea și le-a espus cumpărătorilor, cari au început să le privească cu o deosebită băgare de seamă. Episcopul însă nu se prea interesa de afabere. În sfârșit s'au învoit, ca preoții să ducă mai multe juvaere și să le arate ieromonahului, ca el însuși să-și aleagă. Episcopul, fiind slab și foarte bătrân, avea să aștepte în prăvălie reînțocarea tovarășilor săi, cari au promis să sosească în vreme de un ceas. Oamenii s'au dus, ceasul a trecut, însă de întors nime nu se întorcea. A mai trecut un ceas de așteptare zadarnică. Atunci negustorul cam îngrijat a întrebat pe bătrânul episcop, cum de nu mai sosesco preoții? Cel întrebat a răspuns, că nu știe nimic din toată treaba, și că el nu este episcop. A spus, afară de aceasta, că mai mulți bărbați l-au amenințat cu revolverul și l-au silit să se îmbrace în haine episcopesti, să vie în prăvălie și să nu vorbească altceva nimic, decât că vrea să cumpere juvaere. La cel mai mic cuvânt sau semn, prin care i-ar trada, avea să fie împușcat. Astfel, de frică precum și de slăbiciunile bătrânețelor, n'a putut grăi nimic. Poliția a ceretat imediat cazul și a constatat, că spusele „episcopului” sunt adevărate și că bătrânul în adevăr nu avea nici o legătură cu pungașii. Lucrurile furate, al căror preț trece peste 200 de mii de ruble, până acum n'au fost găsite. De hoți nici o urmă.

Petrecerea în Săcădate. Tinerimea română din Săcădate invită la Producția delectatorică-teatrală împreună cu dans ce o va aranja Duminică în 15/18 August (ziua Sfintei Marie) în școala confesion. gr. orient. rom. din loc. Inceputul la 8 ore seara.

Petrecere în Diug. Cu ocaziunea conferenței preoțești și serbarea jubileului de 30 ani a parohului Teodor Cotuțiu inteligența română din Diug și jur cu concursul tinerimei arangează o petrecere cu joc, eventual și cu producțiune teatrală, care se va ține la 28 August st. n. 1910 în sala școlii confesionale din Diug. Inceputul precis la 7 ore sara. Venitul este destinat în folosul școlii.

Economie.

Publicațiune.

La magazinul militar de aprovizionare (Militärverpflegsmagazin) în Sibiu se cumpără fân de pe livezi bun, uscat, neploiat sau puțin ploiat.

Zilele și oarele de cumpărat până la alte dispoziții sunt: fiecare Marti și fiecare Vineri dela 6 ore 30 minute dimineața până la 12 ore la amezzi.

Locul de cumpărare: depoul de aprovizionare pe drumul către dumbravă (Jungenwaldstrasse).

Marfa să se aducă pe cară în magazinul de aprovizionare.

Prețul de cumpărare până la altele: Pentru fân de calitate bună 5 coroane de majă metrică.

Pentru fân nesortat, dar altcum bun dela 4 cor. 76 bani până la 4 coroane 98 bani de majă metrică.

Pentru fân de calitate deosebit de bună 5 coroane 20 bani de majă metrică. Acest preț va fi regulat în fiecare zi după piața din Pesta.

Plata urmează îndată după predarea mărfii, timbrul pe cuitanță îl pune administrația armatei.

Locul plății: cancelaria magazinului de aprovizionare (Verpflegsmagazin) în strada Morii nr. 9 etajul I.

Timpul plății: dela 7 ore dimineața până la 12 ore la amezzi și dela 2 ore după amezzi până la 6 ore seara.

Se primește numai fân uscat; pe timp de ploaie deci vânzătorii să îngrijească de scutul trebuincios la transportul fânului până la magazie.

Dela singuratici economi se cumpără fân în cantitate până la 300 q., dela însoțiri până la 500 q.

La întrebări în scris sau verbale se dau răspunsuri fără amănare.

Sibiu, în 23 August 1910.

Comisiunea administrativă a magazinului militar de aprovizionare în Nagyszeben.

Nr. 613-1910 protop. [311] 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională din **Zoltan** protopresbiteratul tractului Sighișoara se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul împreună cu acest post este 1000 coroane anual și anume 600 coroane dela popor și 400 coroane întregire dela stat, apoi cuartir și lemne de foc.

Cuincuenalul numai după un serviciu de cinci ani neîntrerupt la această școală.

Alesul va fi îndatorat a prevedea instrucțiunea școlarilor dela 6-12 și dela 13-15 ani, ai instrua în cântările liturgice și a le conduce în Duminică și sărbători chiar și în feriile de vară fără altă remunerație.

Petițiile concursuale instruite în conformitate cu legile în vigoare sunt a se așterne subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și concurenții au a se prezenta poporului înainte de alegere spre a cânta în biserică.

Sighișoara, 10/23 August 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concertent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 661/1910. (312) 1-3

Concurs.

La postul vacant de învățător dela școala confesională română gr. or. din **Beclean** să publică concurs cu termen de 15 zile dela datul publicării.

Salarul fundamental dela biserică 800 cor. eventuala întregire de stat 200 cor. și cuartir în natură.

Doritorii de a obține acest post au de ași înainta rugărilor de concurs în sensul regulamentului în timpul sus arătat subsemnatului oficiu și a se prezenta poporului în vre-o Duminică.

Alesul va avea să conducă tineretul școlar la biserică Duminică și sărbătoarea dând răspunsurile la liturgie precum și la vecernie în presara sărbătorilor și a Duminecilor, chiar și în feriile de vară.

Cuincuenalele să vor solvi numai după un serviciu de 5 ani în aceasta stațiune.

Făgăraș, în 8 August 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopresb.

Nr. 323/1910. [316] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr. or. română din **Petroșeni**, tractul Hațegului se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele: 600 coroane salar prin repartie dela popor, cuartir și lemne de foc.

Concurenții vor avea să-și aștearnă petițiile instruite conform normelor în vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Hațeg, 11/24 August 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 663/1910. [313] 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea în mod definitiv a postului învățătoresc dela școala din **Valdasig**, protopresbiteratul Turda se descrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1000 coroane salar, și anume 600 coroane dela biserică și din repartie, ear 400 coroane ca întregire, ce se va cere dela stat. Locuință corăspunzătoare în natură și 1/4 jugăr grădină, cum și cuincuenile recerute.

Cel ales va fi dator a prevedea instrucțiunea în școala de toate zilele și cea de repetiție, a cânta în strană la biserică în Duminică și sărbători și după puțină a forma și conduce corul bisericesc.

Petițiile instruite în ordine să se aștearnă în termen deschis acestui oficiu, fiind poftiți concurenții a se prezenta la biserică spre a și arăta dexteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Turda, 7 August 1910.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial.

Iovian Murășianu
protopop.

Nr. 1085/1910. (314) 1-3

Licitațiune.

Să publică, că comuna **Strugari** (lângă Szászsebes) dă prin licitațiune publică crâșma comunală în 18 Septembrie st. n. a. c. la 10 ore înainte de amiază.

Prețul strigării 852 cor. Vadiu 10%. Oferte în scris să pot face până la începerea licitațiunii. Numai astfel de oferte se primesc în cari pe lângă suma hotărâtă e și declarația, că oferentul cunoaște condițiile de licitare; precum și vadiul necesar. Condițiile mai deaproape să pot vedea ori când în orele oficiale în cancelaria notarială din loc.

Strugari, la 21 August 1910.

Primăria comunală:

Daniil Petrașcu **George Vlad**
notar. primar.

Nr. 1086/1910. [315] 1-3

Licitațiune.

Se publică, că comuna „**Strugari**” (lângă Szászsebes) dă în arândă prin licitațiune publică moara de făină în 18 Septembrie st. n. a. c. la 9 ore a. m.

Prețul strigării 1002 cor. Vadiu 10%. Oferte să pot face până la începerea licitațiunii. Numai astfel de oferte se primesc în cari pe lângă suma hotărâtă e și declarația că oferentul cunoaște condițiile de licitare precum și vadiul necesar. Condițiile mai deaproape să pot vedea ori când în orele oficiale în cancelaria notarială din loc.

Strugari, la 21 August 1910.

Primăria comunală:

Daniil Petrașcu **George Vlad**
notar. primar.

Nr. 421/1910. (284) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci în comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Buceș**, 2. **Căinel**, 3. **Luncolul-de-sus**, 4. **Mihăleni**, 5. **Rovina**, 6. **Tomnatec**, 7. **Uibărești**, 8. **Vaca**, cu salar de 1000 cor. din cassa biserici, cuartir, lemne de foc și 20 cor. relut de grădină.

Pentru întregirea salariilor la școalele de sub 1-7 până la suma recerută prin noua lege școlară să va cere ajutorul dela stat.

Reflecții la vre unul din aceste posturi au a să prezenta în comună în zi de Duminică ori altă sărbătoare spre a și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Petenții au a și așterne în termenul deschis cererile instruite conform normelor în vigoare.

Cei cu praxă au să alăture documente despre serviciul lor neîntrerupt, eventual că din ce motiv au întrerupt praxa.

Brad, la 20 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului în înțelegere cu respectivele organe parohiale.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Nr. 383/1910. (297) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școalele noastre din comunele mai jos însemnate se descrie concurs cu termen de 15 zile, dela prima publicare în acest jurnal.

1. **Mihăliu**, postul al II-lea, cu salar: 600 cor. (din cari 282 cor. din arândă anuală a locului arător de 6 1/2 jug. și 318 cor. din repartie), cuartir, lemne de foc și grădină. Întregirea dela stat va urma după instituirea alesului învățător, carele va fi obligat a instrua despărțămintele de elevi, ce le va designa comitetul par.

2. **Oarda-de-jos**, cu salar de 1000 cor. din cari 200 cor. dela comuna bisericească, ear 800 cor. dela stat, votate încă din anul 1908 și beneficiate de învățătorul trecut la penziune, cuartir în edificiul școlăi 3 stângini de lemne, (din cari se va încălzi și sala de învățământ) și grădină.

La ambele posturi vor fi preferiți cei buni cântăreți și apti de a forma cor, pentru ceiace vor primi specială remunerațiune dela biserică; iar pentru a documenta această destoinicie sunt îndatorați a se prezenta în vre o Duminică sau sărbătoare la biserică spre a cânta și a se face cunoscuți poporului. Aleșii învățători se mai îndatorează a instrua elevii în cântările bisericești, a-i conduce în toate Duminicile și sărbătorile de peste an la biserică și a cânta cu ei la sf. liturghie.

Alba-Iuliu, 2/15 August 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 318/1910 prot. [298] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III a **Cărciu** din protopresbiteratul Mediașului conform ordinului Preaven. Consistor Arhidiecezan din 27 Iulie a. c. Nr. 8406 Bis. se descrie concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții vor avea să-și aștearnă petițiile în termenul indicat, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral având a se prezenta înaintea alegătorilor în vre-o Duminică ori sărbătoare pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Cel ales e deobligat a solvi anual suma de 40 cor. pentru casa tractului în decurs de 10 ani consecutiv.

Mediaș, 2 August 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mireea
protopop.

Nr. 500/910 (277) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III. din **Broșteni** protopresbiteratul Mercurei, prin aceasta să publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Concurenții să-și trimită cererile instruite conform normelor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral până la termenul indicat, având cu observarea dispozițiilor din § ul 33 al Regulamentului pentru parohii, a se prezenta în vre o Duminică sau sărbătoare înaintea alegătorilor, la biserică, spre a cânta, cuvânta ori celebra.

Mercurea, la 21 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurea în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter

Nr. 222/910. [299] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr. or. rom. din **Săcămaș** protopresbiteratul Dobra se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 1000 cor., din care sumă bis. contribuie cu 400 cor., iar restul precum și cuincuenalele legale se vor cere ca întregire dela stat, afară de acestea cuartir în natură și 16 m. c. de lemne, din cari să se încălzească și sala de învățământ.

Alesul învățător va fi îndatorat a cânta în strană. Concurenții oare va dovedi, că este în stare a instrua și conduce cor va fi preferit.

Din ședința comitetului parohial ținută la 2/15 August 1910.

Victor I. Sălăgean **Nicodin Ardelean**
par. prez. notar.

Vidi:

Dobra, în 3/16 August 1910.

Ioșif Morariu
protopop.

Nr. 715/1910. (300) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la următoarele școale confesionale rom. gr. or. din tractul Treiscaunelor se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bacitelec**, postul de învățător-cantor cu 600 cor. dela popor și celalalt salar întregire dela stat și cuartir 2 odăi.

2. **Brețcu**, 800 cor. dela popor și întregire dândă dela stat.

3. **Intorsura Buzăului** cu completare dela stat.

Dela toți concurenții se recere a fi cântăreți și a cunoaște muzica instrumentală spre a putea forma coruri cu copii de școală.

Doritorii de a compete la vre-unul din aceste posturi au a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică unde voiește a concura spre a și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Rugărilor de concurs împreună cu documentele recerute sunt a se adresa la

subsemnatul în Bereczk comitatul Háromszék.

Brețcu, 3/16 August 1910.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetele parohiale.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 386/1910 of. pprez. [288] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II **Cărpiniș**, protopresbiteratul Cetatea de peatră, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate la coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Concurenții să-și substearnă cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul deschis, având a se prezenta în parohie pentru a se face cunoscuți poporului cu observare celor dispuse în §-ul 33 al Regulamentului pentru parohii.

Lăpușul-unguresc, (Magyarlápós), 26 Iulie, 1910.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al tractului Cetatea de peatră, în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasile Duma
protopop.

Nr. 364/1910. of. prot. (275) 3-3

Concurs.

Pe baza rezoluțiunei Preaven. Consistor arhidiecezan dto 1 Iunie a. c. Nr. 4650 Bis. se publică concurs pentru ocuparea postului de capelan temporal cu drept de succesiune în parohia de clasa III a **Vima-mică**, protopresbiteratul Cetatea de peatră cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: jumătate din toate venitele parohiale datorite în coala B. pentru întregirea dela stat a dotațiunei parohilor.

Cererile de concurs să se înainteze în termenul indicat subsemnatului oficiu. Concurenții să pot face cunoscuți poporului pe lângă observarea dispozițiilor din Regulamentul pentru parohii.

Lăpușul-unguresc, 19 Iulie (1 August) 1910.

Oficiul protopresbiteral al Cetății de peatră în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasile Duma
protopop.

Nr. 496/1910 [285] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III a **Pottingani** să descrie concurs repetit, a treia oară, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele cuprinsă în coala B. pentru întregirea dela stat.

Petenții au a și așterne rugărilor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral și cu prealabila încunoștințare a acestuia să se prezinte în vre o Duminică ori sărbătoare la biserică pentru a cânta și cuvânta respective celebra.

Brad, la 29 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Dămian
protopresbiter.

Nr. 400/1910. (290) 3-3

Concurs din oficiu.

Cu provocare la înaltul ordin consistorial dto 1 Iunie a. c. Nr. 5847 B. și la dispozițiunile §-lui 37 al. 4 din „Regulamentul pentru parohii”, pentru întregirea parohiei de clasa III a din **Boz**, protopresbiteratul Mercurei, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Concurenții să și trimită cererile instruite conform normelor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral până la termenul indicat, având, cu observarea dispozițiilor din §-ul 33 al „Regulamentului pentru parohii”, a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare înaintea alegătorilor, la biserică, spre a cânta, cuvânta ori celebra.

Mercurea, la 22 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurea.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 344/1910.

(310) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de protopresbiter al cercului Săliște, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Dotățiunea împreună cu acest post o formează:

a) Venitele din parohia centrală Săliște, fasonată în coala B. pentru întregirea venitorilor preoțești dela stat.

b) Dotățiunea protopresbiterială statorită prin concluzul sinodului arhidiecezan din 1900 Nr. 116, întregit prin concluzul aceluiaș sinod Nr. 74 din 1907.

c) Relut de cancelarie din fondul protopresbiterial: 200 coroane.

Ceice doresc a ocupa acest post, își vor înainta cererile lor instruite conform regulamentului, în termenul indicat la Prea Ven. Consistoriu arhidiecezan.

Din ședința comitetului protopresbiterial al cercului Săliște, ținută la 21 Iunie 1910.

Dr. Ioan Lupas
prot. adm.

Nr. 296—1910 prot.

[307] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională din Gușterița se publică prin aceasta concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor., din cari 500 cor. din repartitie dela popor, 100 cor. dela comuna politică, 350 cor. ajutor dela stat și lemnele necesare compute în 50 cor. la salar.

2. Cvinovenalele legale dela stat.

3. Cvarțir în natură, asemenea și grădina eventual 20 cor.

Dela învățătorul ales se cere a cânta cu copii în biserică la sfânta liturgie.

Candidații au a-și înainta cererile concursuale în termenul deschis subsemnatului oficiu înzestrate cu documentele necesare, iar pentru a se face cunoscuți poporului se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a și arăta aptitudinile în cântări.

Sibiu, 9 August 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 640/910

[308] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al IV-lea de învățător la școala noastră confesională din Zernești, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post învățătoresc sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor., relut de cvarțir și grădina conform legii.

Adesele cvinovenale se vor socoti numai dela ocuparea definitivă a acestui post.

Concurenții vor avea să dovedească, că au calificățiunea prescripă de lege, au absolvat cel puțin patru clase medii, cursurile preperendiale și au obținut diploma de învățător pentru școalele noastre populare, că au calificățiunea muzicală necesară, pentru instruirea și conducerea unui cor bisericesc.

Învățătorul ales este dator să formeze cu elevii școlii cor și să cânte cu el la biserică, iar când corul nu ar cânta să ducă singur o strană în Dumineci și sârbători fără altă remunerațiune.

Concurenții au a-și înainta cererile concursuale înzestrate cu documentele necesare în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterial având a se prezenta în una din Dumineci sau sârbători în biserică spre a se face cunoscuți poporului și a și arăta desteritatea în cântările bisericesti.

Concursurile intrate după termen, precum și acelea din cari lipsește vre-un document recerut de regulament nu se vor lua în considerare.

Zernești, în 4 August 1910.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. al tractului Bran în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 531/1910.

(302) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confes. gr. or. rom. din Balșa protopopiatul Geoagiuului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar 1000 cor. și anume 600 cor. dela comuna bisericască, iar 400 cor. și cvinovenalele legale se cer dela stat;

2. Cvarțir în edificiu școlii;

3. Grădina și lemne în natură.

Învățătorul ales va avea să instruzioneze și în școala de repetiție și să conducă pe copii la biserică unde să cânte cu ei la sf. liturgie.

Cei cu cunoștință muzicale vor fi preferiți.

Cererile de concurs, instruite cu documentele cerute de regulamentul nostru școlar, să se înainteze subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis. Înainte de alegere concurenții au a se prezenta în comună spre a și arăta desteritatea în cântări și a se face cunoscuți poporului.

Geoagiu-Alyogy, 6/19 August 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. rom. al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial din Balșa.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 26/1910.

[291] 3-3

Concurs.

În conformitate cu ordinul Ven. Consistor de sub Nr. 8238 Bis. din a. c. se publică concurs, pentru ocuparea postului de capelan temporal în comuna bisericască de clasa I Albac în protopresbiteratul Câmpenilor cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt jumătate din venitele stolare și din eventualul ajutor dela stat pentru capelan.

Doritorii de a ocupa acest post să și trimită cererile lor concursuale cu documentele recerute la subscrisul oficiu și să se prezente în comuna bisericască înainte de alegere spre orientare și cunoaștere.

Câmpeni, 29 Iuliu 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Câmpenilor.

Romul Furdul
protopop.

Nr. 316/1910 of. prot.

(303) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătorești dela școalele elementare confesionale gr. or. române din comunele mai jos numite prin aceasta se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Chiuești**, cu salar de 600 cor. dela biserică, cvarțir, lemne de foc și relut de grădina.

2. **Curtaiuș**, cu salar de 1000 cor., din cari 280 cor. dela biserică și 720 cor. dela stat, lemne de foc cvarțir și relut de grădina.

3. **Negrilești**, cu salar de 600 cor., din cari 300 cor. dela biserică și 300 cor. dela stat, cvarțir, lemne de foc și grădina.

4. **Muncel** cu filia **Fălcuș**, cu salar de 600 cor., din cari 242 cor. dela biserică și 358 cor. dela stat, cvarțir, lemne de foc și relut de grădina.

Învățătorul e ambulant.

La școalele de sub 1, 3 și 4 rugările pentru întregirea salariilor cu ajutor de stat la mărirea prescripă de articolul de lege XXVII. 1907 sunt înaintate deja la locul competent și în caz de rezolvire favorabilă învățătorii aleși vor beneficia de acea întregire.

Învățătorii aleși sunt dator a plăti taxele statorite la fondurile tractuali, a providea instrucția și în școala de repetițiune și a propune și religiunea în școala de toate zilele și în cea de repetițiune, — a conduce școlarii la biserică în toate Duminecile și sârbătorile și a cânta cu ei la sfânta liturgie.

Doritorii, de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a și înainta rugările, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, menționat mai sus, și a se prezenta în vre o Duminecă ori sârbătoare în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Se notează, că în acest tract nu sunt concurenți.

Deș, 2 August, 1910.

Oficiul protopresbiterial al tractului gr. or. Deș în conțelegere cu comitetele parohiale.

Teodor Herman
protopresbiter.

Nr. 402/1910.

(306) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna Răstoșnea-Poleți, parohie de clasa a II-a, devenită vacantă prin abdicarea acolo fostului administrator parohial Nicolae Nașcu (ordinațiunea cons. dto 13 Iuliu a. c. Nr. 7966 Bis), — și întregirea parohiei de clasa a III-a Mureș-Cueșd, devenită vacantă prin abdicarea parohului Galacteon Șagău, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu aceste posturi sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitorilor preoțești.

Petenții să și trimită suplicile concursuale, instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterial subscris în termenul deschis, având, cu provocare la dispozițiunile din §-ul 33 al „Regulamentului pentru parohii” a se prezenta în vre o Duminecă ori sârbătoare înainte alegătorilor, la biserică, spre a cânta, respective a cuvânta și celebra.

Mureș-Cueșd, 5/18 August 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. Reghin.

Galacteon Șagău
protopresbiter.

Nr. 72/1910.

(295) 2-3

Concurs.

Pentru postul de învățător la școala noastră confesională din comuna Băița se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul împreună cu acest post este de 1000 cor. — și anume 800 coroane dela comuna bisericască din următoarele:

Dela biserică 264 cor., dela comuna politică 136 cor., din repartitie 400 cor., dela Ven. Consistoriu event. dela stat 200 cor., lemne de foc 64 cor., venitele dela Bobotează și înmor. 30 cor., total 1094 cor.

Cvinovenalele se socotesc numai după 5 ani de serviciu neîntrerupt la această școală.

Dela învățătorul se recere să instruzioneze copii în religie și să țină școala de repetiție.

Să conducă copii în toată Dumineca și sârbători la biserică și să cânte cu ei la sf. liturgie.

(Ceice vor și a conduce corul de băieți și adulți vor fi preferiți). Ar fi de dorit ca alesul să se priceapă și la muzica instrumentală pentru conducerea corului.

Dela competent să recere a să prezenta în vre o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta și a se face cunoscut poporului.

Rugările sunt a să trimită Prea On. oficiu protopresbiterial în Brad, instruite conform legii.

Din ședința comitetului parohial ținută la 25 Iulie 1910.

George Drăgan
prezident-paroh.

Nicolae Popica
notar.

Nr. 505/1910.

Vidi:

Vasiliu Dămian
protopresbiter.

Nr. 517/1910.

(287) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătorești din comunele mai jos înșirate, tractul Mercurei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Apoldul inferior**, pentru postul al 4-lea: salar 1000 cor., și anume 600 cor. dela biserică și din 5% repartitie după darea directă și 400 cor. întregire dela stat; relut de cvarțir 60 cor. Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferiți.

2. **Gârbova**, pentru postul al 2 lea de nou înființat: salar dela biserică 100 cor.; iar 900 cor. se vor cere dela stat. — Învățătorul va fi dator să țină Dumineca și sârbătore o strană, și ceice pot forma cor cu băieții de școală vor fi preferiți.

3. **Beșin**, cu salar de 600 cor. dela parohie, iar 400 cor. se va cere dela stat.

Cvarțir în natură.

Cvinovenalele li se socotesc numai după 5 ani serviți fără întrerupere în respectiva comună.

Concurenții au să și înainteze cererile cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu și să se prezente în vre o Duminecă ori sârbătoare în biserică pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 27 Iuliu 1910.

Oficiul protopopesc gr. or. al Mercurei în conțelegere cu comitetele parohiale.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Aviz.

Să caută un scriitor pentru cancelaria avocatului

Dr. Ioan Ivan

(317) 1-2 Sibiu, strada Ciznădiei 49.

Haine preoțești.

Mai multe haine preoțești puțin purtate sunt de vândut. Informațiuni sunt a se cere la administrația „Telegrafului Român”.

(318) 1-3

Aviz!

Intr'o bună familie germană se primesc doi copii în cost. Deslușiri: Jungenwaldstrasse Nr. 2, et. I.

(309) 2-3

O domnișoară de român

lângă 3 fetețe mici în România, la familie de profesor, se caută. Condițiuni: se știe bine românește și nemțește. A se adresa la administrația ziarului.

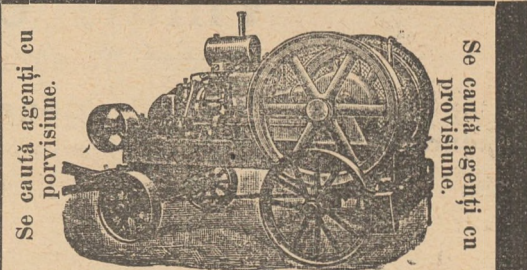
(301) 2-3

Medic român în Karlsbad.**Dr. Enea Nicola**

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad, casa „Billroth” lângă Sprudel.

(387) 55-

ORIG. „CHRISTOPH“!

Motoarele pentru ulei crud

Benzin, Motoarele cu petrolen și Locomobilele stau azi în primul rând.

Numele „CHRISTOPH“ e o garanție.

Resultatul unor încercări și experiențe de 75 ani. Cereți catalog dela

B. DENES, spec. de motoare

Budapesta V., Lipót körut 15.

(89) 14-19

Damele știu mai bine

de ce importanță e o

FAȚĂ FRUMOASĂ ȘI VIOAIE

ce putere și ce comoară,

ce favoruri are o femeie frumoasă.

E o mare problemă a fi frumos, nu e destul a fi plăcut și dragut, ci lucrul principal e curățenia pielii.

Aceasta o știu damele și de aceea pun cea mai mare îngrijire în cultivarea pielii obrazului lor, în mărirea și susținerea frumuseții lor.

CREMA-MARGIT

a lui Földes

e singurul mijloc, care după o folosire de 5-6 ori îndepărtează toate spuziturile, bubitele, petele de ficat, curăță fața, înviează și întinereste.

Crema-Margit a lui Földes, e un admirabil mijloc pentru frumusețea feței, cu totul nestrăicis și efectul ei în menținerea frumuseții dovedește mai elatant, că Crema-Margit în Viena la „Expoziția pentru sănătate și cultivare modernă de față” a fost distinsă cu marea medalie de aur și cu diploma de onoare. Se află în toată lumea.

Tigaia I cor.

Trimite cu poșta prin fabricantul

CLEMENS DE FÖLDES, farmacist, A B A D

Se găsește: În Sibiu, în farmaciile: Guido Fabritius, Gustav Meltzer sf., Parfumeria Meltzer, I. C. Molnár, Carol Morscher, drog., Carol Müller, Ervin Rummel, Karl Pischl. În Agnita: Vilhelm Fröhlich. În Sighisoara: A. W. Lingner. În Mediaș: Iosif Obert.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croiește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [94] 33-52

Telefon 172.

Prin Librăria arhidiecezană din Sibiu se pot procura icoane cu

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm, simple 21 coroane, fine 27-40 cor., foarte fine 39-20 cor.

Mărimea 63/79 cm, simple 27-40 cor., fine 39-20 cor., foarte fine 48-40 cor.

Mărimea 74/100 cm, simple 39-20 cor., fine 48-40 cor., foarte fine 70 cor.

Mărimea 82/120 cm, simple 48-40 cor., fine 70 cor., foarte fine 98 cor.

Mărimea 110/140 cm, simple 67-20 cor., fine 89-60 cor., foarte fine 117-60 cor.

Efectuirea se poate face în 25 zile.

Gata se află pictate pe mătasă: mărimea 72/114 cm 128-80 cor.; 72/100 cm 90 cor.; 55/68 cm 50 cor.; pe jumătate mătasă 72/100 cm 86 cor.; pe pânză 82/110 cm 80 coroane.

Vinuri excelente!

Telefon Nr. 185.

Excelente vinuri de **Ménes-Magyarád** garantat natural curate, în sticle,

Vin de masă per litru	K	—70
Schiller	"	—60
Risling	"	—80
Bacator	"	1—
Vin roșu	"	1—
Muscattell	"	1—
Tokaj de Somorodin per 1/2 litru	"	1-40

Inclusive darea de consumație.

La cumpărare mai mare cu prețuri en gross.

Oferez:

Lemne de fag pentru foc, prima tăiate și netăiate.

Leopold Neumann,

(127) 11-26

Strada Cisnădiei 16, str. Bruckenthal 9.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorii de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nou, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în data ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (302) 50-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuranturi ilustrate gratis.

George Săsărman, măiestru pantofar

Schimbare de local.

Aduc la cunoștința On. public român și a binevoitorilor mei mușterii că cu 1 August st. n. a. c. mi-am strămutat atelierul de pantofărie din strada Spinarea cânelui, în edificiul cel nou din strada Măcelarilor Nr. 36.

În speranța că și în noul local voi fi onorat cu prețioasele comande, pe cari mă voiu sili a le îndeplini cu cea mai mare conștiențiozitate și punctualitate, semnez

Cu profundă stimă:

George Săsărman

măiestru pantofar.

(282) 4-5

Sibiu, strada Măcelarilor Nrul 36.

Tabele de cetire

conform ordinațiunei ministeriale Nr. 76000/907

cu text românesc, acomodate la orice metod K 6—

cu text ungurese, acomodate la orice metod K 4-80

Ambele după manuale aprobate de înaltul minister de culte.

Comandele se pot face la firma editoare:

Librăria diecezană
Arad.

(279) 3-3

Aduc la cunoștința On. public că

Primul magazin de pianuri și harmonii din Transilvania

intemeiat de bărbatul meu **Victor Heldenberg** la anul 1867 îl voi conduce și de aici înainte sub același nume și pe același bază solidă cu ajutorul ficei mele **Elsa Heldenberg**. On. public îi va sta la dispoziție spre cumpărare și închiriere un bogat sortiment de pianuri din renumitele fabrici ale țării și străinătății. Prețurile sunt modeste și condițiile favorabile.

Mulțumind pentru încrederea arătată bărbatului meu în măsură așa mare rog on. public să-mi dea și mie sprijinul seu.

Cu deosebită stimă:

Văd. A. Heldenberg.

(273) 3-3

Fabrica drezdană de motoare societate pe acții.

Cea mai mare și mai veche fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

cu

Benzin, ulei crud, gaz, petrol, precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltueli de mănare:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

IGNACZ GELLÉRT & COMP.

Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12-91.

Garanție foarte bună. Condiții de plată favorabile.

(243) 7-12

